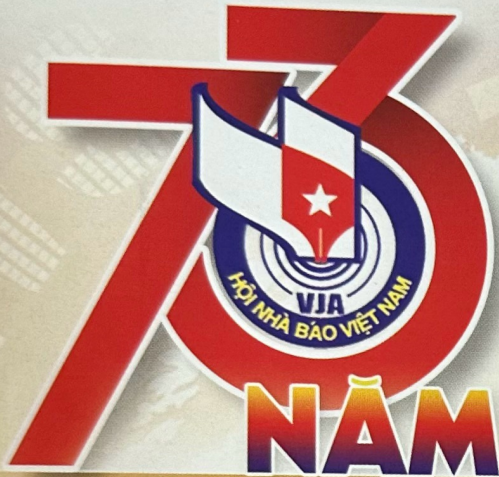

Người Làm Báo

TẠP CHÍ LÝ LUẬN NGHIỆP VỤ CỦA HỘI NHÀ BÁO VIỆT NAM ■ ISSN 0886-7691

21/4/1950 - 21/4/2023

SỐ 470 - THÁNG 4-2023

**KỶ NIỆM 73 NĂM
NGÀY THÀNH LẬP
HỘI NHÀ BÁO VIỆT NAM
(21/4/1950 - 21/4/2023)**

- 3 Hà Giao**
73 năm sắc son
đồng hành cùng đất nước
- 6 Khánh Trinh**
Hội Nhà báo Việt Nam trong
bước chuyển mình của thời đại

**HOẠT ĐỘNG CÔNG TÁC HỘI
VÀ TIẾNG NÓI TỪ CƠ SỞ**

- 9 Mai Hiền**
Tháo gỡ khó khăn,
nâng cao vai trò của tổ chức
Hội Nhà báo địa phương
- 11 Trần Bình Tâm**
Liên Chi hội nhà báo
Thông tin và Truyền thông:
Hoạt động công tác Hội
hướng về cơ sở

GÓC BÌNH LUẬN

- 13 Hồ Quang Lợi**
"Đi tìm một vì sao":
Sức hấp dẫn của chân thực
- 17 Phạm Quốc Toàn**
Yêu nghề báo,
mê nghiệp văn!

GÓC NHÌN NGƯỜI LÀM BÁO

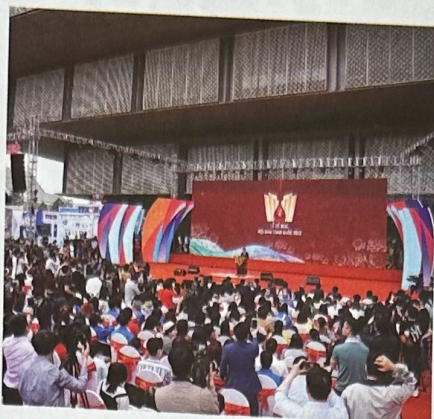
- 20 ThS Bùi Thị Nga**
Rèn luyện kỹ năng viết tin, bài
- 22 Nguyễn Thị Hà**
Nâng cao chất lượng thông
tin về hoạt động đối ngoại

**NHỮNG NÉO ĐƯƠNG
TÁC NGHIỆP**

- 25 Mai Lữ**
Nhớ người em gái xứ Mường

DIỄN ĐÀN NGƯỜI LÀM BÁO

- 27 Nguyễn Hồng Thái**
Kinh tế báo chí tại các tạp chí
thuộc Liên hiệp hội về
người khuyết tật Việt Nam

- 29 TS Nguyễn Minh Phong -
TS Nguyễn Văn trường**
Báo chí với việc thúc đẩy và
tăng cường kết nối cho các
doanh nghiệp nhỏ và vừa

- 32 Nguyễn Công Chí Thành -
TS Đỗ Anh Đức**
Xây dựng thông điệp
truyền thông dựa trên
triết lý nhân sinh

- 34 Đoàn Minh Long**
Báo chí truyền thông đồng
hành cùng doanh nghiệp
phát triển bền vững

BÁO CHÍ VÀ DOANH NGHIỆP

- 38 Phạm Nguyễn Phương Anh**
Tạo sự bứt phá cho thương
hiệu thông qua việc "lồng
ghép giới" trong truyền thông
tiếp thị

- 44 Ngô Thị Hồng Hạnh**
Truyền thông xã hội với việc
phát triển thương hiệu ngành
hàng tiêu dùng nhanh

NGHIÊN CỨU TRAO ĐỔI

- 48 TS Nguyễn Thúy Hà -
ThS Hà Thị Thúy**
Gia tăng tương tác của công
chúng thế hệ Z với ứng dụng
báo điện tử trên thiết bị di
động

- 51 Phạm Chiến Thắng -
Phạm Thị Hải Yến**
Trí tuệ nhân tạo cách mạng hóa
ngành báo chí truyền thông

- 54 TS Nguyễn Thanh Mai -
Nguyễn Thị Minh Thư -
Bế Hoài Ngọc**
Mô hình chiến lược truyền
thông thương hiệu bằng Music
Video Advertising

- 57 Ths Trần Thị Thùy Dương**
Quản trị phương tiện truyền
thông trên mạng xã hội
của cơ quan báo chí

BÁO CHÍ THẾ GIỚI

- 60 ThS Hồ Xuân Ngọc**
Kinh tế truyền thông tại
Liên bang Nga - Đặc điểm,
bản chất và thị trường
truyền thông

THỜI ĐÀM

- 63 Nam Sơn**
Núi tiền

ĐỜI VÀ NGHỀ

- 64 Ong Vô Vẽ**
Bài học cuộc đời!

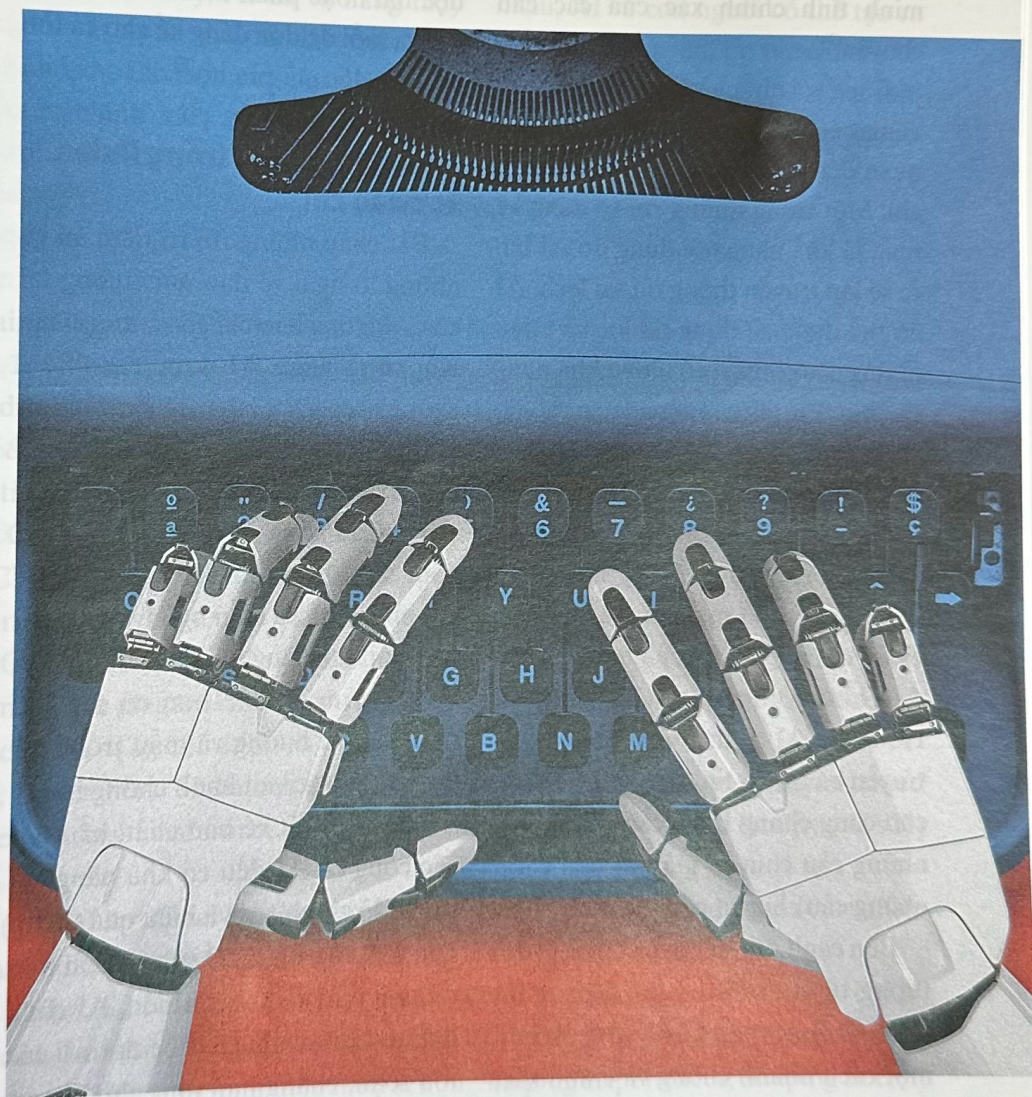
Trí tuệ nhân tạo cách mạng hóa ngành báo chí truyền thông

PHẠM CHIẾN THẮNG* - PHẠM THỊ HẢI YẾN*

Trong thế giới ngày nay, báo chí đang phát triển nhanh chóng cùng với sự ra đời của trí tuệ nhân tạo (AI), một kỷ nguyên mới của báo chí đã xuất hiện. AI đang cách mạng hóa cách thức làm việc của các nhà báo, từ việc phân tích lượng dữ liệu khổng lồ đến sàng lọc hàng núi dữ liệu trong vài giây và khám phá những xu hướng và ý nghĩa tiềm ẩn. Điều này đã giúp tạo ra những tác phẩm báo chí không chỉ chính xác mà còn giàu thông tin và hấp dẫn. Tuy nhiên, AI cũng tiềm ẩn những mặt trái mà nhà báo cần nhận định được để sử dụng nó.

Tác động của AI đối với đạo đức báo chí và những rủi ro tiềm tàng

Mặc dù AI có nhiều lợi ích, nhưng nó cũng gây ra một số lo ngại về đạo đức. Một trong những mối quan tâm lớn nhất là khả năng sai lệch trong các thuật toán AI. Các thuật toán AI chỉ xử lý tốt các yêu cầu trong phạm vi dữ liệu mà chúng được đào tạo. Các tin, bài mà AI tạo ra thường được đánh giá có chất lượng thấp hơn so với tin bài con người viết, do chúng thiếu cảm xúc và sự sáng tạo của con người. Ngoài ra, các câu chuyện mà AI tạo ra thường thiên vị hơn so với những câu chuyện do con người viết, điều này có thể dẫn đến việc tin tức thiếu chính xác và khách quan⁽¹⁾. Bên cạnh đó, việc áp dụng AI có thể làm giảm tính đa dạng của tin tức, vì các thuật toán AI chỉ có thể nhận ra các khía cạnh nhất định của một câu chuyện và do đó đưa ra quan điểm thiên vị. Hơn nữa, việc áp dụng AI

Ảnh minh họa

* Khoa Báo chí - Truyền thông, Trường Đại học Khoa học - Đại học Thái Nguyên

có thể dẫn đến giảm lòng tin của công chúng do thiếu tính minh bạch về cách các thuật toán AI đưa ra nội dung⁽²⁾.

Một vấn đề đạo đức khác là tác động của AI đối với việc bảo đảm việc làm trong ngành báo chí. Khi AI trở nên phổ biến hơn trong các tòa soạn, nhiều công việc báo chí có thể trở thành tự động hóa, AI có thể được sử dụng để tự động hóa các tác vụ thông thường như tìm kiếm các nguồn liên quan, kiểm tra thực tế và phân tích dữ liệu. Điều này có thể có tác động tiêu cực đến chất lượng của việc đưa tin, vì có ít người hơn để kiểm tra và xác minh tính chính xác của các câu chuyện⁽³⁾.

Cùng với những lo ngại về đạo đức, cũng có những rủi ro tiềm ẩn liên quan đến việc sử dụng AI trong báo chí. Một trong những rủi ro đáng kể nhất là khả năng nội dung do AI tạo ra sẽ lan truyền thông tin sai lệch. AI có thể được sử dụng để lọc và chọn những câu chuyện có nhiều khả năng thu hút độc giả và tương tác nhất, do đó tạo ra sự thiên vị trong tin tức, điều sẽ không có nếu các câu chuyện được trình bày theo cách khách quan do con người sản xuất. Công chúng chỉ tiếp xúc với một mặt của câu chuyện, và do đó, nhận thức của họ có thể bị định hình bởi sự thiên vị do AI tạo ra. Hơn nữa, AI có thể được sử dụng để truyền bá thông tin sai lệch và tin giả cho công chúng bằng cách trình bày những câu chuyện giả tạo bên cạnh những câu chuyện có thật⁽⁴⁾.

Bên cạnh đó, AI cũng có thể là đối tượng bị lừa bởi tin giả. Các thuật toán AI được thiết kế để xử lý dữ liệu một cách nhanh chóng và chính xác, nghĩa là rất khó để phân biệt giữa tin thật và tin giả. Hơn nữa, AI không có khả năng hiểu được ý nghĩa cảm xúc

và đạo đức của tin tức mà nó xử lý. Khi AI tiếp tục trở nên tiên tiến hơn, khả năng để bị tin tức giả mạo tấn công sẽ tăng lên, khiến việc phân biệt giữa đâu là thật và đâu là giả càng khó khăn hơn⁽⁵⁾.

Một rủi ro tiềm tàng khác của AI trong báo chí là khả năng bị tấn công mạng. Khi các tổ chức tin tức trở nên phụ thuộc nhiều hơn vào AI, họ trở nên dễ bị tổn thương hơn trước các cuộc tấn công mạng có thể ảnh hưởng đến tính chính xác và tính toàn vẹn trong tác phẩm báo chí của họ. Nội dung do AI tạo ra cũng có thể được sử dụng để phát tán phần mềm độc hại hoặc phần mềm virus khác, gây ra mối đe dọa đáng kể cho cả tòa soạn và độc giả của họ⁽⁶⁾.

Tương lai của AI trong lĩnh vực báo chí

Bất chấp những rủi ro tiềm ẩn và những lo ngại về đạo đức, tương lai của AI trong báo chí có vẻ tươi sáng. Khi công nghệ AI được cải thiện, chúng ta có thể sẽ thấy nhiều công cụ và ứng dụng phức tạp hơn nữa được phát triển để sử dụng trong các tòa soạn. Các công cụ này có thể bao gồm các thuật toán NLP nâng cao có thể phân tích và hiểu ngôn ngữ nhiều sắc thái hơn cũng như các thuật toán máy học mạnh mẽ hơn có thể xác định các xu hướng và mẫu trong dữ liệu chính xác và nhanh chóng hơn.

Khi xem xét về bản chất, hầu hết các công cụ AI đều có khả năng cải thiện độ chính xác và hiệu quả thông qua việc cập nhật, bổ sung và cải tiến dữ liệu đầu vào. Tuy nhiên, AI cũng đưa ra một số thách thức đối với các tòa soạn, chẳng hạn như nhu cầu về kiến thức chuyên môn và khó theo kịp công nghệ phát triển nhanh chóng⁽⁷⁾. Các hệ thống AI yêu cầu

lượng dữ liệu đáng kể được đào tạo và dữ liệu này phải được cập nhật liên tục để bảo đảm độ chính xác. Ngoài ra, các thuật toán AI thường là hộp đen, nghĩa là quá trình ra quyết định cơ bản không minh bạch.

Tuy vậy, cuộc cách mạng báo chí đến từ AI vẫn đang diễn ra ngày một nhanh, lợi thế đáng kể nhất của AI trong báo chí tương lai là khả năng giúp các nhà báo khám phá những câu chuyện và xu hướng được công chúng quan tâm. Bằng cách phân tích lượng dữ liệu khổng lồ, các thuật toán AI có thể xác định các đối tượng và xu hướng mà các nhà báo khó có thể xử lý hết, hoặc dễ bị bỏ sót. Điều này có thể giúp nhà báo xác định các góc nhìn mới cho câu chuyện và cung cấp sự hiểu biết toàn diện hơn về những vấn đề phức tạp. AI cũng có thể giúp các nhà báo xác định và xác minh nguồn tin nhanh chóng và chính xác hơn. Bằng cách phân tích phương tiện truyền thông xã hội và các nguồn trực tuyến khác, thuật toán AI có thể xác định các nguồn tiềm năng và giúp các nhà báo xác thực độ tin cậy.

Nhà báo cần làm gì để sử dụng AI cho hoạt động nghề nghiệp

Khi AI trở nên phổ biến hơn trong các tòa soạn, các nhà báo phải biết các phương pháp để sử dụng AI một cách hiệu quả. Một trong những phương pháp hay nhất là minh bạch về việc sử dụng AI trong các bài viết, tác phẩm báo chí. Nhiều nhà nghiên cứu và chuyên gia đánh giá cao tầm quan trọng của việc minh bạch trong quá trình sản xuất các tác phẩm báo chí. Các nhà báo, phóng viên nên công khai về việc sử dụng AI trong tác phẩm của họ và công chúng cần

được biết về cách AI được sử dụng để bảo đảm tính chính xác và khách quan trong tác phẩm đó⁽⁸⁾.

Bên cạnh đó, các nhà báo nên thực hiện các biện pháp phòng ngừa bổ sung khi sử dụng AI để bảo đảm rằng các phương pháp thu thập thông tin của họ không gây hại đến quyền riêng tư của các cá nhân liên quan. Đầu tiên, các nhà báo nên xem xét ý nghĩa của các phương pháp thu thập thông tin của họ và khả năng tiết lộ thông tin cá nhân. Họ nên nhận thức được bất kỳ vấn đề đạo đức nào có thể phát sinh từ việc sử dụng công nghệ AI của họ và bảo đảm tuân thủ mọi quy định hoặc nguyên tắc hiện có để bảo vệ quyền riêng tư của các cá nhân. Ngoài ra, các nhà báo nên xem xét khả năng thiên vị trong dữ liệu được thu thập, vì công nghệ AI

có thể được sử dụng để khuếch đại những thành kiến hiện có và dẫn đến việc một số cá nhân nhất định bị gạt ra ngoài lề⁽⁹⁾.

Một điểm quan trọng là người sử dụng cần nhận thức được những sai lệch và điểm không chính xác tiềm ẩn trong các thuật toán AI. Các nhà báo nên thận trọng khi sử dụng nội dung do AI tạo ra và luôn xác minh tính chính xác của thông tin trước khi xuất bản. Để có thể làm được điều này, việc tra dồi các kiến thức về kỹ thuật, công nghệ thông tin và học máy là những nội dung quan trọng cần thực hiện.

Có thể thấy, AI đã và đang thay đổi cách các nhà báo làm việc, cho phép họ tạo ra những câu chuyện, tin tức chính xác, hấp dẫn một cách nhanh chóng và hiệu quả. Tuy nhiên,

khi AI trở nên phổ biến hơn trong các tòa soạn, điều cần thiết là phải cân bằng giữa lợi ích của AI với những rủi ro tiềm ẩn và giải quyết được những lo ngại về đạo đức. Các nhà báo phải nhận thức được những thành kiến và điểm không chính xác tiềm ẩn trong các thuật toán AI và luôn xác minh tính chính xác của thông tin trước khi xuất bản.

Cuối cùng, cách làm báo hiệu quả nhất trong cuộc cách mạng công nghệ hiện nay là kết hợp sức mạnh của AI với khả năng sáng tạo và kỹ năng phân tích của các nhà báo, phóng viên. Bằng cách làm việc cùng nhau, AI và con người có thể tạo ra những câu chuyện, tin tức chính xác, giàu thông tin và hấp dẫn đồng thời duy trì các nguyên tắc về đạo đức và liêm chính báo chí ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- (1) Shin, D. (2021). Why does explainability matter in news analytic systems? Proposing explainable analytic journalism. *Journalism Studies*, 22(8), 1047-1065.
- (2) Anshari, M., Hamdan, M., Ahmad, N., Ali, E., & Haidi, H. (2022). COVID-19, artificial intelligence, ethical challenges and policy implications. *Ai & Society*, 1-14.
- (3) Yu, S., & Carroll, F. (2022). Implications of AI in National Security: Understanding the Security issues and Ethical challenges. In *Artificial Intelligence in Cyber Security: Impact and Implications: Security Challenges, Technical and Ethical Issues, Forensic Investigative Challenges* (pp. 157-175). Cham: Springer International Publishing.
- (4) Sen, P., & Ganguly, D. (2020, April). Towards socially responsible AI: Cognitive bias-aware multi-objective learning. In *Proceedings of the AAAI Conference on Artificial Intelligence* (Vol. 34, No. 03, pp. 2685-2692).
- (5) GradoN, K. (2020). Crime in the time of the plague: Fake news pandemic and the challenges to law-enforcement and intelligence community. *Society Register*, 4(2), 133-148.
- (6) Aliman, N. M., & Kester, L. (2020, December). Malicious design in airvr, falsehood and cybersecurity-oriented immersive defenses. In *2020 IEEE International Conference on Artificial Intelligence and Virtual Reality (AIVR)* (pp. 130-137). IEEE.
- (7) Kothari, A., & Cruikshank, S. A. (2022). Artificial Intelligence and Journalism: An Agenda for Journalism Research in Africa. *African Journalism Studies*, 43(1), 17-33.
- (8) Komatsu, T., Gutierrez Lopez, M., Makri, S., Porlezza, C., Cooper, G., MacFarlane, A., & Missaoui, S. (2020, October). AI should embody our values: Investigating journalistic values to inform AI technology design. In *Proceedings of the 11th Nordic Conference on Human-Computer Interaction: Shaping Experiences, Shaping Society* (pp. 1-13).
- (9) Robinson, S. C. (2020). Trust, transparency, and openness: How inclusion of cultural values shapes Nordic national public policy strategies for artificial intelligence (AI). *Technology in Society*, 63, 101421.